СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 21. | Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 27 січня 1932. | VOL. XL. | No. 21. | Jersey City, N. J., Wednesday, January 27, 1932. | THREE CENTS.

ЗГИНУЛИ 600 ОСІБ ПІДЧАС ПОВСТАННЯ В САЛЬВАДОРІ.

ПАНАМА СИТІ. — Одержано таємною дорогою відомости з Ель Сальвадор про повстання в Сальвадорі. З них виходить, що повстання було кріваве та захопило велику частину населення, але скінчилося невдачею тому, що виявилося, що воно було заaранжоване комуністами з Мексика, а загал населення не хотів попирати комуністів.

В боротьбі між повстанцями і правительственними військами згинуло коло 600 осіб. Кажуть, що комуністи, вибравши Мексико центром для комуністичної аґітації на Центральну Америку, не маючи успіхів зі своєю аґітацією по інших краях, вже віддавна звернули око на Сальвадор і там підготовляли переворот.

Ситуація в Сальвадорі все ще й досі непевна. В порті Акаютля стоять воєнні кораблі Злучених Держав і Канади, готові до помочі правительству.

З ЙОРДАНУ НА РІДНУ ШКОЛУ В КРАЮ.

МІКІЗ РАКС (Пенсилвенія). — Спеціяльна телеграма до „Свободи".

„Висилаємо разом з цею телеґрамою до „Свободи" $201.75 для висилки до старого краю через Обєднання на Рідну Школу. Мені здавалося, що годі в часі теперішньої матеріяльної скрути брати для себе ті жертви, які наші люди дають священикови, коли він ходить з кропилом зприводу Йорданського свята. І тому я заявив парохіянам, що їх жертви підуть на Рідну Школу. Разом з тим дякую щиро всім місцевим Українцям, котрі зложили жертви, а зосібна нашому погребникови, п. Петрови Кані, що жертвував $25, а далі гром. С. Ковтецькому, учителеви Шостачкови і колекторам, котрі мені помагали, а то громадянам: С. Саляковичеви, Н. Маланчукови, Я. Ітрині, І. Спякови, М. Сидорови, М. Храпцьови, І. Вишатицькому, В. Ґаврикови, Ю. Вознічакови й І. Кічеви.—о. Денис Кульматицький".

ЧОРЧІЛ КРИТИКУЄ ДЕМОКРАТІЮ.

НЮ ЙОРК.. — Відомий британський державний муж, Винстон Чорчіл, котрий перебуває тепер у Злучених Державах, каже, що в світі верховодять тепер люди, які змарнували найбільше енерґії на те, щоби дістатися до влади і думали, як би то скинути інших з „джабів". Тому вони не мали богато часу, щоби подумати над розумною розвязкою тих великих питань, які тяжать тепер над світом. Люди, каже Чорчіл, не мають тепер таких урядів, які би вони хотіли мати, а тільки такі, на які вони голосували і які їм представлено як такі, що відповідають волі народу.

Зміни на краще можна, на думку Чорчіля, сподіватися доперва тоді, коли важні справи вирішуватимуть індивідуалісти, а не маси через своїх політиканів.

РОЗПОЧАЛАСЯ МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ.

ІНДІЯНАПОЛІС. — Зїхалося коло 1,100 делеґатів на конвенцію „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка". Конвенцією проводить президент Джан Луїс. З Пенсилвенії прибуло коло 200 делеґатів, а з Ілинойс коло 300.

Конвенція радитиме над справами безробіття та реорґанізацією вуглевого промислу. В 1930 р. ухвалено на конвенції, що кождий округ може заключати осібні умови щодо заробітної платні й інших умовин праці. А тепер майнери заявляються за те, щоби конґрес занявся управильненням вуглевого промислу.

ЗИМА В КАЛІФОРНІЇ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — В полудневій Каліфорнії настали такі морози, що принесли богато шкоди городовині. Найбільше потерпіли ґрейпфрутові сади.

ДАЛЬШІ ОЩАДЖУВАННЯ В АРМІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Щоби зменшити надзвичайно великий буджетовий дефіцит, пропонують зменшити офіцирський штаб з 12,000 на 10,000 офіцирів і в той спосіб заощадити річний видаток у сумі $20,000,000.

Відмовляються також покривати видатки на військові вправи для молодих хлопців, котрі не належать до армії, а котрих муштрують літом по військових кемпах.

НОВИЙ СЕНАТОР.

ВАШИНҐТОН. — В сенаті заприсяжено нового сенатора, Ґюї Лонґа, бувшого ґовернора Люізіяни. Новий сенатор привитав журналістів в піджамас, а в сенаті не звертав уваги на порядок лише ходив по салі нарад підчас промов і сам представлявся ріжним сенаторам та поклепував їх по плечах. Сенаторови Борі сказав, що дуже його любить, хоч знає його тільки з промов і фотоґрафій у ґазетах. Сказав ґазетярам, що почуває себе в сенаті як мала риба у великім ставі. Назагал надіються, що новий сенатор принесе з собою деяке оживлення в сенаті.

ДВА ЗАСУДЖЕНІ КОМУНІСТИ КАНДИДАТАМИ У ВИБОРАХ В ТОРОНТІ.

Іван Бойчук і Тим Бак, два з 8-ох торонтонських комуністів, що недавно зістали засуджені на тюрму й зістали випущені на волю за зложенням запоруки до рекурсової розправи, кандидують тепер у міських виборах у Торонті. Тим Бак кандидує на контрольора міста, а Бойчук на радного. Для ведення виборчої кампанії торонтонські комуністи створили так зв. Обєднаний Робітничий Фронт і повели пропаґанду за своїх кандидатів.

СМЕРТЬ ВИЯВИЛА ТАЄМНИЦЮ.

Недавно замерз біля Кларкборо, Саск., 69-літний чоловік. Люди в околиці знали покійника яко фармера Роберта Купера, який рік тому наслідком депресії загирив свою фарму в окрузі Абердін. По утраті фарми Купер наймався до роботи в поблизьких фармерів. Він ніколи не брав від них грошей за роботу, лише одіж, харчі тощо. — Доперва коли на поліції прослідженo його кореспонденцію, показалося, що Купер в дійсности звався Валдрон і перед 25 роками прибув до Канади з Англії, де був адвокатом і директором школи. Чому він покинув Англію і своє звання й прибув до Канади фармерувати, невідомо. Припускають, що він мусів пережити якусь любовну траґедію, бо в його мешканню знайдено богато любовних листів ще з 1904 року.

КАРА ЗА РОЗРУХИ.

За участь у розрухах 28 листопада під сити-голом у Вінніпеґу поїде Гнат Пітковић додому з Канади, але вперед відсидить ще три місяці в тюрмі. Таку кару наложив на нього суддя Корі. Два його товариші, Оливер Кларк і Чарлс Редер, дістали тільки по три місяці, без депортації. Всі три належали до товпи, яка 28 листопада обкидала камінням мейора Веба та міських радних, коли ті виходили з засідання, на котрім не приняли делеґації від безробітних. Суддя Корі, відомий зі своїх радикальних поглядів, перестеріг усіх інтересованих перед такою „дурною тактикою, якою ставлять публичну опінію проти себе і тим шкодять своїй власній справі".

ЖИВИЙ ТРУП.

При кінці листопада поліція вислідила, що робітник, який мешкав самітно, зник. За кілька днів із Шельди виловили топельника. Родина пізнала, що це той робітник, який зник без вісти. Обстановку хати покійника поділила родина, мешкання винайми́ли. За день-два вийшов із лічниці живий і здоровісенький робітник, якого до речі вже „поховали". Прийшов до свого мешкання та дуже здивувався, що там уже нові мешканці. Він покликав поліцію, мешкання мусіли віддати „живому трупові", а тепер він пошукує своєї хатньої обстановки.

ПОПОВНИЛА САМОВБИВСТВО В ЦЕРКВІ.

В забудуванню церкви Пентекостал у Кармен, Ман., знайдено тіло жінки Єлисавети Кемпбел. Біля неї знайдено фляшку з лізолем. Поліція вірить, що має до діла з самовбивством.

ПРОТИ БІЛОЇ ЖІНОЧОЇ УСЛУГИ В КИТАЙСЬКИХ РЕСТОРАНАХ.

24-літній Китаєць-ресторатор Лі Дік у Ванкувер замордував 20-літню послугачку в ресторані, Марію Шов, а відтак поповнив самовбивство. Слідство виказало, що морду доконав на любовному тлі.

Слідча комісія заявила, що уряд повинен видати розпорядок, яким заборонив би Китайцям-ресторато́рам держати білу жіночу услугу.

ДЖУРАВЕЦЬ АРЕШТОВАНИЙ В КАЛДЕР, САСК.

Микола Джуравець, що здобув собі славу одного з найслизькіших вязнів у Канаді, бо вже два рази втік з рук поліції у Вінніпеґу, попався знову в руки поліції, цим разом в Калдер, Саск. Джуравець мав те нещастя, що був засуджений на рік тюрми за бійку, в якій уживав ножа. Коли відсидів свою кару у вересні м. р., повідомлено його, що буде депортований до свого рідного села на Буковині. 25 вересня він перепилував крати тюрми в Гедінґлі під Вінніпеґом і втік. По якімсь часі заскочили його детективи в однім домі в північнім Вінніпеґу, але аж після того, як, гонячи за ним, постріляли його рамя. Відтак Джуравець втік зі шпиталю таки в нічнім одінню. Пару тижнів тому знайдено в Саскатуні чоловіка, якого взяли за втікача, але показалося, що то не Джуравець. Тепер знайдено його в Калдер, де, як показалося, робив в одного фармера кілька останніх тижнів.

ВСУПЕРЕЧ МІЖНАРОДНІМ ДОГОВОРАМ.

На останньому засіданні буджетової комісії румунського парляменту заступники національних меншин виступили проти розвязування шкіл, де є національні меншини. Поверх 40 середніх шкіл уряд знову розвязує, біля 1,000 учителів останується без хліба. На днях вони мали явитися в міністерстві освіти, щоби вишукати собі в старому королівстві посади, наскільки є вільні.

СІМ ОСІБ ЗГИНУЛИ ПІДЧАС РАТУВАННЯ ХЛОПЦЯ.

Сім-літній син Алберта Омана з Делтон, Міш., ховзався на тамошньому озері. Підчас того лід заломився і він почав потопати. Йому на ратунок кинулися його родичі й два брати, одначе лід далі заломився й всі вони пішли під воду. Коли це побачив з берега 29-літній хлопець Ерґенґ, з двома іншими хлопцями побіг на озеро, одначе лід не видержав і вони також потопилися.

14-ЛІТТЯ ЧРЕЗВИЧАЙКИ.

В Радянському Союзі опровели 20. грудня 1931 р. чотирнацяті роковини істнування найкрівавішої, яку знає історія, влади, а саме чрезвичайки, званої тепер ГПУ (Государственное Політическое Управленіє). Радянська преса пише, що ГПУ зліквідувало безліч політичних і саботажних орґанізацій, починаючи від Савінкова і лівих соціялістів революціонерів, а скінчивши на промисловій партії та меншевицькій орґанізації. Під обухом ГПУ щезли всі українські національні орґанізації. Великі заслуги в нищенні „контрреволюції" приписують Дзержинському, якому ставлять тепер памятники.

ФРАНЦІЯ БОРОНИТЬСЯ ПЕРЕД ЧУЖИННИМИ РОБІТНИКАМИ.

Французький парлямент приняв на останньому засіданні проект закону про охорону місцевих робітників перед чужинними. Із чужинних робітників мають у Франції першенство: 1) політичні вигнанці, перш усього російські та італійські; 2) бувші вояки світової війни в рядах армій Антанти; 3) чужинні робітники, що поженилися з Французками; 4) чужинці, що потерпіли від випадку при роботі. Щойно після вичерпання цих чотирох катеґорій прийде черга на інших чужинних робітників. Французька влада має вважати, щоби сільські робітники не шукали роботи по містах і фабриках. Поправку соціялістичних послів, щоби чужинним робітникам признати законно ту саму платню що французьким, відкинено.

А ПРОТЕ НЕ ВИРЕКЛИСЯ РЕЛІҐІЇ.

Протирелігійна аґітація в Радянщині не всюди осягає успіхи. „Безбожник" повідомляє про численні факти, що члени „комсомола" виконують релігійні обовязки. У воронізькій окрузі комсомольці не тільки ходять на богослужения по церквах, але зорґанізували навіть церковний хор. У Сталінґраді комсомольці женяться не на основі більшевицьких приписів, але відповідно до церковного обряду. В белегеївськім повіті комсомольці уладили паломництво до чудотворної Матери Божої. Наслідком того центральний комітет комсомольської орґанізації переводить строгу чистку своїх рядів і викидає всіх релігійно настроєних членів.

„ЛЕНІНГРАД 1931 Р."

„Тан" помістив більший нарис Ж. Мейера, що побував недавно на Радянщині, про життя Ленінграду 1931. Місто залишило на ньому сумне враження. Там, де попереду кружляла юрба людей, тепер нема нікого. Часом переїде повозка, майже нема авт; з більшими проривами їдуть трамваї — кермують ними жінки. Багато крамниць зачинених. Перше враження стороннього: покинуте, вимерле місто; чим більше проходжуватися вулицями, тим більше це враження посилюється. На Невському більше гамору й руху, люди краще одіті, багато урядовців і військових. Погано вбрані жінки, всі мущини в кашкетах, багато дітей. В інших дільницях міста вулиці оживають лише ранком і вечором, коли робітники вертають із фабрик.

ДОВГИ ҐІНДЕНБУРҐА.

Ґінденбурґ дуже дбайлива, точна людина. Сам він дуже здивувався, коли довідався, що не повернув позички зперед 25 літ. 1906 р. Ґінденбурґ кермував дивізією на маневрах. Тоді він післав був вістуна Кенемана з Зайцведеля до крамниці по спірт. Кенеман купив і заплатив своїми ґрішми 1 марку 30 сотиків. Розсіяний ґенерал призабув повернути довг воякови. Щойно того року у свому рідному Зайцведелі Кенеман пригадав собі про позичку та написав до през. Ґінденбурґа. За три дні прийшла відповідь. Ґінденбурґ повернув Кенеманови 20 марок на вирівнання старого довгу.

ЯПОНІЯ ПЕРЕВЕДЕ БЛЬОКАДУ ШАНҐГАЙСЬКОГО ПОРТУ.

КИТАЙ НЕ МОЖЕ ДАТИ ОПОРУ. ЯПОНІЯ ПОСИЛАЄ ДО КИТАЮ ЩЕ БІЛЬШЕ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Склалася надзвичайно напружена ситуація. Японський ґенеральний конзуль далі домагається від китайського посадника міста, щоб японські вимоги були виконані як найскорше. Коли в короткім часі не буде спинена протияпонська аґітація і бойкот японського краму та не будуть розвязані антияпонські орґанізації й т. п., то Японія вжиє рішучіших заходів.

Думають, що Японія оголосить бльокаду шанґгайського порту. Притім Японія буде старанно оминати конфлікт з европейськими державами. Тому будуть бльоковані лише китайські судна й пароплави, які будуть перевозити лише китайські вантажі. Чужинецькі кораблі з вантажами й китайські з чужинецькими вантажами будуть перепускати до порту й з порту без перешкод.

Китайський уряд у Нанкіні, що прийшов на зміну уряду Кай Шека, ввесь час переживає постійну крізу. Ось тепер за дуже короткий час уступив уже третій міністер справ заграничних і також уступив премієр-міністер зі свого становища. Китай не встані післати війська до Шанґгаю для боротьби з Японцями, а тому йому доведеться виконати всі домагання Японії, щоб вратувати Шанґгай від японської бльокади та від окупації китайської частини міста японськими військами.

З японського воєнного порту Сасебу вийшли до Шанґгаю 12 японських торпедовців та один кружляк на підкріплення японської фльоти. Це свідчить про те, що Японія поспішно готується до окупації Шанґгаю. Всі европейські держави, які мають свої інтереси й концесії в Шанґгаю, приглядаються з великою пильністю до того, що Японія тепер робить там, щоб не допустити її до порушення їх інтересів.

ЛІҐА НАЦІЙ ПОЧАЛА ПРАЦЮ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Рада Ліґи Націй почала свої засідання. Головує тепер замісць Бріяна Француз Бонкур. Справа українських зажалень і реферат Комітету Трох мають бути зреферовані при кінці засідань Ради Ліґи Націй. Референтом буде японський делеґат до Ліґи, Сато, який заміни́в Йошізаву, що тепер знаходиться в Токіо на становищі міністра справ заграничних.

Засідання Ради Ліґи розпочалося заявою китайського делеґата Йени, щоб у першу черґу розглянено китайські заяви в справі японської поведінки в Манджурії, а тепер у Шанґгаю. Ця справа займе багато часу в Раді Ліґи Націй, бо обидві сторони є супроти себе непримирні.

ТРОЦЬКИЙ АРАНЖУЄ РЕВОЛЮЦІЮ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія).—Міністер справ внутрішніх заявив, що в його посіданню є докази того, що останні комуністичні заворушення в Еспанії були влаштовані за вказівками Троцького. Далі міністер твердить, що еспанські монархісти використовують комуністів та анархістів для заворушень в Еспанії, щоби потім захопити владу в свої руки.

Оголошений комуністами, синдикалістами й анархістами загальний страйк удався на половину, але їм не пощастило захопити влади в свої руки, як плянували ініціятори страйку. На орґанізацію анархічно-комуністичного руху в Еспанії монархісти дали 2,000,000 пезет. Міністер каже, що монархісти ризикують лише грішми, а комуністи своєю шкірою. Імя бувшого короля Альфонса також замішане в орґанізації зубурень в Еспанії.

МЕК ДОНЕЛД СТРІНЕТЬСЯ З ЛЯВАЛЕМ.

ЛОНДОН (Англія). — Премієр-міністер Мек Донелд плянує врядити якнайскорше побачення з французьким премієр-міністром Лявалем, щоб полагодити деякі невідкладні справи політичного, а особливо економічного фінансового характеру. Песимісти кажуть, що з того побачення нічого путнього не вийде, а навпаки: англійсько-французьке непорозуміння в справі німецьких репарацій ще більше загоститься.

Французький намір продовжити мораторію для німецьких репарацій стрічає в Англії прихильність. Але, як відомо, Німеччина катеґорично заявляє, що вона не погодиться на ніяку мораторію.

СПОДІВАЮТЬСЯ ВГАМУВАТИ ІНДІЮ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Віцекороль лорд Вилинґдон заявив у своїй промові на відкриттю місцевої леґіслятури, що він задоволений з того, що розвязав Всеіндійський Національний Конґрес і спаралізував той рух, який цей конґрес репрезентував і яким він керував. Лорд Вилинґдон каже, що він буде старатися, щоб якнайскорше привести Індію до до такого становища, коли вона буде мати рівні права з усіми іншими британськими домініями.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КЛОПОТИ ЮГОСЛАВЯНСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Поважні забурення студентів у Загребі й Білгороді на початку минулого місяця сильно скомпромітували диктаторський уряд Югославії. Щоби здушити заворушення, уряд замкнув був університети на цілий місяць, сподіваючися, що за цей місяць уми вспокояться. Та як університети отворено наново дня 11 січня, забурення повторились наново і уряд мусів вищі школи знову замкнути.

Забурення студентів звертають на себе увагу світа, бо тлом забурень не є невдоволення студентів як студентів, а невдоволення студентів як горожан. У своїх летючках, роздаваних публично мимо поліційної заборони, студенти виразно це кажуть, що вони протестують не проти утиску студентів, але проти утиску народу в Югославії.

Протестують вони проти теперішнього уряду Югославії. Є це політична диктатура, заведена під покришкою, що сварка між партіями не дає можливости урядови функціонувати як слід. Щоби дістати такий уряд, заведено диктатуру. Партії не мають впливу на вибір найвищих урядників держави. Про це рішає король та жмінка його прибічників. Парлямент ще існує, але членів парляменту вибирається при помочи насильств та обману. Такі вибори знову випрадується оглядами політики: мовляв, якби дати людям вибирати свобідно своїх представників, то люди повибирають послів з ріжних партій, посли почнуть між собою сваритись, а через цю сварку уряд не буде міг справлятися з державними справами.

Який був вислід диктатури? Студентські відозви кажуть, що в краю панує далі невдоволення, бо уряд далі не може справлятися з державними справами як слід, як це він обіцяв при заведенню диктатури. Край знаходиться в тяжкому економічному положенню. Уряд не має на це ніякої ради. Державна каса пуста, уряд шукає позичок за границями, а чужі банкирі не хочуть їх дати, бо бачать, що положення в краю непевне. Народ невдоволений з уряду, але він застрашений і не має відваги заявити свого невдоволення. Здобулися на це одні студенти.

Словом, диктатура провалилася таксамо соромно, як та фальшива демократія Югославії, котру диктатура збиралася поправляти. Коли населення не дозріло до самоуправи, а державний уряд, замісць його виховувати, старається віддати одному народови верховодство над другими народами, то при таких „порядках" не поможе не демократія ні диктатура. Про демократію, зрештою, тут і мови нема.

Д-р Остап Грицай.

ПОХІД ПОЛЬСЬКОГО „КОСЦЬОЛА" НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ.

Саме зі святом Христового Різдва одержав я від нашої славної поетки й письменниці **Уляни Кравченко,** з Перемишля, листа з долученою до нього відозвою, яка в цілости звучить так:

„Дорогі Браття й Сестри! **Українці міста Перемишля розпочали велике діло: будову греко-католицької церкви на передмістю „Засяння".** За призбирані досі жертви вже збудовано поважну частину церкви. Одначе кошти будови не під силу зубожілому греко-католицькому, українському населенню Перемишля. Тому відзиваємося до всього українського населення з гарячим проханням прийти з помічю розпочатому ділу. Кличемо: **Спасайте душі!,** бо велика сила ворогів нашої св. віри й нашої прадідної греко-католицької церкви йде на нас! Без своєї церкви на „Засянні" пропадуть не лиш вірні греко-католицького обряду, **але також члени нашої народности**. Тільки велике зусилля всіх кругів нашого громадянства доведе до бажаного успіху! Нехай усе громадянство поспішить зі жертвами, хотяйби і з найменшими. Нехай і найбідніші своїми дрібними лептами зворушать серця заможніших! Навіть невеликі, але громадні жертви докажуть чуда і в короткім часі повстане на „Засянні" величава церква, що буде наглядним доказом побожности нашого народу і його привязання до віри. Предки наші славилися побожністю і щедрістю на доми Божі, яких ще при кінці XVIII. ст. було в Перемишлі 8, а нині лишилася лиш одна церква катедральна. Тож нехай оживе слава давніх діл, нехай повстане у княжім, старіннім городі друга церква, так дуже потрібна для Українців греко-католицького обряду. А коли всі українські серця зєднаються з гарячим бажанням Укаїнців міста Перемишля, то ми віримо, що не буде між нами нікого, хто відмовив би нашому проханню спасати **душі від затрати й винародовлення.** Тоді поплинуть обильні жертви на руки комітету будови почтою, чеками, збірками, бож кожний Українець стане своєю жертвою фундатором Божого Дому, а імена жертводавців будуть записані в „Золотій Книзі" фундаторів церкви їм на славу, а грядучим поколінням на науку. Українські міщани й селяни, інтелігенція духовна так і світська, ремісники й промисловці, робітники духа і всяких інших занять, церкви і братства церковні, інституції й товариства нехай присилають жертви, не лишень від себе, але нехай збирають при всякій нагоді датки також і від інших на цю твердиню нашої віри, культури й народности. Покажім, що ми, члени великої нації, зуміємо спільними силами довершити Датки просимо слати на адвеликого й святого діла! — Датки проситься слати на адресу голови Комітету (Przemyśl-Zasanie), за який на відозві підписані **о. д-р Йосиф Чепіль,** як голова, а далі: д-р Володимир Загайкевич, Александра Нестеровичева, Теодора Секелова, Василь Чайка та Іван Дужий".

У звязку з тою відозвою знаходимо в різдвянім числі перемиського **„Українського Голосу" (з д. 7. І. ц. р.)** п. н. „Будова української церкви в Перемишлі на Засянні" ось яку замітку: — Задумана 1893 р. будова української релігійної твердині на Засянні почалася щойно літом 1931 р. Кошти будови обчислено понад **200,000 зл**. Щоби якнайбільше використати простір, будується **у споді виставову салю, довгу 19 м. і широку 10 м., зі сценою, довгою 7 м.** Також будуть там дві кімнати. Продовж літа виконано якраз цю часть будови та накрито її бетоновою плитою, на якій на весну думають будувати церкву. Дотеперішня будова коштувала 60,000 зл. готівкою; дотого приходить ще **робота даром, яку дали головно селяни з сусідніх сіл,** які задурно звозили матеріял. Тому, що потреба нашої церкви на „Засянні" дуже пекуча, повинно наше громадянство з усіх усюдів спішити з датками на будову цієї національної твердини над Сяном. Відрадним обявом є, що датки присилають і наші робітники з Франції та Америки, хоча їх зарібки тепер не великі". —Стільки про це „Український Голос", а пані Уляна Кравченко в листі до мене зазначує між іншим: „... Церква на Засянні конечно нам потрібна; **це справа більш народня, ніж релігійна; наші люди винародовлюються в місті...**"

Згадуємо про цей поклик, бо хочемо піднести те, що наступ **насильної латинізації** на наші села й міста в Галичині нині, з причини гарячкової активности ляцьких духовних властей, грізніший, ніж коли. І можна сказати, що ляцькі костели й косцюлки це один з найнебезпечніших засобів у боротьбі ляцьких людоїдів проти українського населення безталанного краю. І коли нпр. **большевицькі опришки** на Радянській Україні намагаються винищувати стару українську культуру, переслідуючи релігію — як одну з її головних основ — взагалі, а наш релігійний обряд зокрема, то **ляцькі мерзавці** роблять тесаме, завалюючи українську землю латинськими костелами, монастирями та каплицями в спосіб для нас просто катастрофальний. І саме тому повинні ми нині кождий почин будування наших церков в Галичині оцінювати не тільки з погляду на його релігійно-культурну вагу, а й з огляду **на його значіння політичне й громадянське** для нас під теперішню пору. Бо чим більше ляцьких костелів і каплиць в нас, тим більша небезпека релігійного яничарства, латинізації та оконечного винародовлення хиткіших одиниць нашого народа. А що польські ксьондзи відомі з давніх давен як хитрі прислужники всякої деспотії, вміють братися до діла тай наставляти побожні засідки на українські душі, на це доказом ось хочби те все, що про наступ польського костела на наші села й міста подає **д-р Іван Німчук** у своїй статті п. н. **„На болючу тему"**, поміщеній в різдвянім числі **„Діла" (з 7. І. ц. р.)**. — Перегляд шематизму львівської архіепархії латинського обряду на 1930-тий рік — читаємо тут — і порівнання його даних з даними шематизму львівської архієпархії греко - католицького обряду на тойсамий рік, дозволить нам вглянути ближче в цю вічно актуальну справу **і навести кілька дат і цифр,** які приневолять нас застановитися над цею справою поважно й шукати способів оборони. — А це ось чому. Ляцька львівська архіепархія мала **в р. 1930,** як подає д-р Німчук, **27** деканатів, **382** парохій і **987,138** душ римо-кат. населення. Латинських попів і сотрудників було **392** світських і **64** з чернечих чинів, крім того понад **250** катехитів. А латинських костелів і каплиць буде тепер на терені одної-одинокої львівської лат. архіепархії понад **1000!**—Але приглянувшись ближче — пише д-р Німчук — рокам основання лат. парохій, ми переконуємося, що величезну їх скількість основано в новіших часах. За останніх кількадесять літ, **а саме від 1850 р.,** львівська лат. архіепархія збогатилася **на 174 нові парохії** (на всіх 382!), значить — **вона зорсла близько удвоє. Найбільше нових лат. парохій заложено в десятиліттю безпосередньо перед великою війною і вже за польських часів.**

От вам і зразець того, як запопадливо дбають ляцькі попи про те, щоб при допомозі зграї своїх духовників тай видвигаючи тисячами костели й косцюлки в Галичині, латинізувати нашу землю відповідно до інтересів ляцької державности! І чи не страх нам за те, і чи не годиться нам видвигати могутній оборонний вал у виді наших церков? І ось тому і кожна нововидвигнена українська церква — це одна з твердинь, одна зі станиць українського національного духа проти ляцького наїздника. А небезпека тимбільша, що наш смертельний ворог спішиться зі своєю руїнницькою роботою і веде свою акцію із застрашаючими успіхами. Коли ось за останні десятиліття Ляхи змогли побудувати **500 нових костелів у Галичині,** то таксамо зуміли вони розбудовувати скількість своїх парохій та монастирів. **В Чортківщині** нпр., де до недавна було всього **2 лат. парохії і всього два костели, нині ляцьких парохій аж 7, а костелів — 29!** І подібно є майже в кожному повіті. А що буде ще за кілька літ?

А при кінці годі не зазначити ще й того, що ляцькі монастирі обсіли нашу землю теж, як та ненажерлива сарана. В самій львівській лат. епархії є ляцьких мужеських монастирів **14,** які мають разом **45** станиць, з чого в самім Львові є аж **13,** проти яких з нашої сторони стоять тільки **Василіяни і Студити.** А жіночих монастирів мають Ляхи в тій епархії аж **241,** з того в самім Львові **44!** Всіх ляцьких черниць є тут **2,055,** з яких дуже поважне число працює по українських селах. А до того всього зазнає д-р Німчук ще й те, що **„немало наших сільських дівчат вступає до латинських сестер, просто з тої причини, що наших сестер у дотичній околиці нема і нема кому ними занятися.** На всіх 241 монастирів і станиць, ведених латинськими черницями, є всього **6 греко-кат. жіночих чинів,** що обсадили своїми сестрами ледви **29 станиць".**

Тому це відрадна поява, коли **нарід спасає душі перед ляцькою навалою навіть в області нашого релігійного життя!**

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Г. Б., Провіденс, Р. Ай. Ваші завваги дуже слушні, але таких письм з такими самими закликами до злуки ми одержали від соток осіб з ріжних місць. Їх неможливо проголошувати, бо не стає місця, а дотого вони передають одне й тесаме. Тому ми проголосили, що дамо місце таким дописам тоді, коли вони будуть звітами про наради відділів У. Н. Союза. Бо тепер замало вже підносити, що нам треба злуки, бо це розуміє кождий свідомий член організації, але треба підходити практично до цеї справи. Хай загал знає, хто це не допускає до злуки, хто хоче нашого розбиття і хто ставить свої амбіції вище загального добра.

Ювилейний рік 50-ліття „Рідної Школи" використаймо для закріплення дотеперішніх її досягнень. Даймо їй тверду основу на будуче півстоліття.

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(2)

Не кажучи нічого, Воловецький вийшов з колиби і пішов до потока оглядати свої нічниці. Одна щезла. Очевидно, спіймалася якась більша і сильна риба, тай втікла разом з нічницею. На трох були спіймані риби, великі штуки. На шістьох нічницях риб не було. Павло повиймав всі нічниці і вернувся до колиби.

— Не казав я, що Павло вигадав щось для нас на снідання, куняючи цілу ніч коло вогню?! — крикнув Зублович, побачивши, що Воловецький приніс риби.

— Колиж бо спіймалися тільки три штуки — замітив Павло. — Три на нас чотирох... Тобі, Томо, приснилася оленина. То хіба тобі призначено ще й нині жувати ту оленину...

Павло риби вичистив, порубав їх так, щоби були чотири порції і вкинув до горшка. Решту оленини таки зараз кинули собакам. Викидаючи мясо з колиби, Явченко сказав:

— Як нині не вполюємо щось таке, що можна би вгризти, то хіба вже нині зїмо решту паляниць.

— Я гадаю, що дістанемо бодай того медведя, котрого сліди ми бачили, їдучи сюди — сказав Зазуляк. — Ми ночували на його тропі. Він мабуть десь над сим потоком має своє леговище... Чи дзвінок чути?

— Від півночи я дзвінка цілком не чув. Також не чув тепер, коли йшов по рибу. Коні мабуть вернулися на вчерашнє місце, бо там трава краща ніж тут. Я піду по них. Очевидно, аж поснідаю.

Снідання скоро було готове. Ще скорше мисливі зїли його. Павло пішов по коні, його три товариші оглядали рушниці, досипували пороху. Коли Воловецький причвалав з кіньми, кождий окульбачив свого верхового. Вже впольовані шкірки, решту паляниць і свої коци навючили на вючаків. Собаки взяли на мотузки, щоби, передчасно вихопуючися, не полошили звірини. Так товариство вже було готове розпочати свій мисливський похід.

Щоби не треба було з трудом продиратися крізь гущу з малин і ожин, товариство посідало на коні і пустилося потоком. Їхали за водою. Їхали не довше як чверть години, як Зублович, що їхав перший, зупинив коня і, показуючи на побиті кущі малин, сказав:

— Тут хіба був медвідь.

Зублович виїхав на беріг, товариство за ним. Звір, котрий туди пройшов, витовк собою малину так, що крізь малинник зробив вулицю. Товариство пустилося нею і вийшло на малу галявку. По тім боці вільного місця росло пару більших дерев, за ними був мокляк, зарослий очеретом. На галяві тропи медведя вже не було, бо по вчерашнім дощи трава вже підвелася. Що то таки медвідь туди пройшов, свідчила стара, вже перегнила колода. Її хтось відкотив з її довголітного місця і розпорав. То медвідь вибирав з колоди і зпід колоди черваки. Мисливі знали, що годі йти далі з кіньми, бо від сего місця вже треба було підходити медведя. Позіскакували з коней, розкульбачили їх, постягали вюки і, завісивши одному на шию дзвінок, пустили на пашу.

Мисливі не потребували боятися, що як їх тут не буде, то готові прийти вовки або медведі і поїсти їх коні. В сих сторонах дзвінок був для вовків і медведів цілком незнаний. Чуючи голос дзвінка, хижак не підходив до нього, а навпаки, втікав.

Мисливі занесли в кущі все те, що стягли з коней, склали накупу і стали радити, як їм підходити до медведя.

— Треба знайти бодай один слід і показати його собакам — сказав Явченко.

— Та його тропа в малинникy вчерашна, або й ще давніша, — замітив Зазуляк. — Її лиш оком побачиш, та не занюхаєш носом... ні своїм, ні собачим. Дальшої тропи, ось по сій траві, не лиш не побачиш, а й собака не занюхає. Сполокав її вчерашний дощ.

— Я ще одно замічу, — перебив Зублович. — На одного медведя вулиця, витропана крізь малинник, бачиться мені зашироко і малина засильно побита. Один одніський медвідь не зробив би сего. Що медвідь був тут, свідчить обернена і розпорлана колода. Та як він пройшов крізь малинник, то хіба так, що перед ним або після нього йшов туди ще якийсь інший і не малий звір. Може то був другий медвідь, може й пару оленів?... Я знаю сей терен. Коли будемо стояти ось так, як тепер стоїмо, лицем до заходу, то будемо мати праворуч річку, що пливе просто від сходу на захід. Ліворуч, які три верстви від нас, є потік. Саме той потік, що ми його переступили їдучи сюди. Він пливе на північний захід і яку милю відси зливається з річкою. Його беріг лісистий. Клин між потоком і річкою місцями багнистий і близько річки покритий очеретом або ситником. Я гадаю, що медвідь буде в сім клині, близько устя потока в річку. Моя рада така:

— Розійдімся по два. Два з двома собаками нехай дуже поволи ступають берегом річки. Другі два зі своїми псами нехай обійдуть цілий клин, ідучи зразу на ліво аж до потока, потому далі долі потоком. Зійдемося там, де потік зливається з річкою.

Коли ніхто не виїздив з іншим пляном, зробили так, як радив Зублович. Він і Воловецький з двома собаками пішли просто ід заходови попри очеретище, яке праворуч припирало до річки. Явченко і Зазуляк, також з двома собаками, взяли зразу наліво. Місце, де всі чотири загадали зійтися, як би раньше не попали на медведя, було відси віддалене милю. Там потік сходився з річкою.

Зазуляк і Явченко йшли зразу кущами й увійшли в ліс. Ліс був густий, на земли лежало богато гилля і зломів. Треба було ступати обережно, крок за кроком, щоби не наступати на сухе гилля, на сухе листя. Великий клопіт був тут з собаками. Що котра хотіла пролізти попід зігнену галузь, або попід повалений пень, то замотувалася там і тяжко було її назад видобути. Коли Зазуляк раз гірко намозолився, заки свою собаку назад відмотав, він сказав:

— Чого до дідька ми так мучимо собаки і себе самих?! Спустім їх. Вони мають добру школу і без нашого дозволу непотрібно не вихоплятся. Як забалакає рушниця, то їх тоді, очевидно, нічого не здержить. Та тоді вони великої шкоди вже не зроблять.

Кажучи се, Зазуляк свого пса і Явченкового спустив, кажучи до них остро і грозячи пальцем:

— Не гаркати, не скавуліти, не гавкати і тихо сидіти або за нами йти! А ні, то застрілю, шкіру злуплю!

Собаки неначе добре знали, як не те, що він каже, то те, чого він хоче. Поприпадали до землі, тихесенько скимліли і живо махали хвостами. Коли оба мисливі рушили в дальшу дорогу, собаки ступали їм по пятах.

Сонце підходило щораз вище і вище. Жара ставала щораз прикріша. Мисливі пильно роззиралися, ще пильніше дивилися під ноги, та на свіжу тропу медведя таки ще не попали. Що він сюди зазирає, і то досить часто, показували повідсувані зі своїх старих місць пні дерев і награблене під дерево листя. Також були недавні медвежі сліди там, де твердша глина на дощи не скоро розливалася. Коли ні на свіжі місця не попали, ні собаки своїм поведенням не показували лиш що звір може бути десь недалеко них, Явченко сказав:

— Я гадаю, що нинішня жара загнала медведів у холодніші багна. Вони мабуть сидять тепер в очереті і вилізуть аж смерком.

— Хіба, що так, — Зазуляк відповів коротко, і вони пішли далі.

— Може би хвильку відпочати в тіни? — промовив Явченко, показуючи на недалекий горбок з трома розлогими дубами. — Жарить так, що я вже ледви тягну за собою ноги. Квапитися нема чого, бо Тома і Павло мають довшу дорогу ніж ми. Саме просто нас ріка робить велику петлю, яку вони мусять обійти. Як посидимо тут з годину, то найбільша жара пройде і ми не спізнимося. До устя потока прийдемо скорше ніж вони.

Зазуляка вже давно кортіло кинутися на землю, щоби відпочати. Чуючи предложення товариша, він, не кажучи нічого, пустився до горбка і ляг в тіни дуба. Явченко пішов за його приміром. З торби виймив кусень паляниці. Половину відломив і дав товарищеви, другу половину став сам гризти. Собаки полягали коло них. Так лежали і балакали більше як годину. Явченко був би лежав ще довше, та Зазуляк встав, кажучи:

— Годі довше відпочивати, бо наші товариші готові на спільне місце прийти скорше ніж ми. Ходім, бо як від тепер до смерку не попадемо на медведя, то...

— То підемо спати голодні, або зїмо решту паляниці і... далі будемо голодні, — додав товариш.

— Потерпаю, що справді буде так. Ся спека не нажене медведя під наші цівки.

Явченко, що вже хвилю позирав, то на очерет перед горбком, то на собак, підвівся і каже:

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ КОНЦЕРТІВ НА РАДІО.

На відділовім мітінгу просили мене ті, що мають радіо, щоби я написав та попросив через Свободу тих, котрі дають концерти, співи і т. і. на радіо, щоби вони подавали оголошення до Свободи вчасніше, бо ми тут на заході (вестах) суботішню Свободу одержуємо в понеділок, а часом аж у вівторок, і тому оголошень недільних виступів у суботішнім числі чути не можемо, бо про них не знаємо.

Александер Варян,
секр. 309. від. У.Н.С.

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЗАЦІЇ.

Думаю, що не тільки я, але й всі інші читачі „Свободи" перечитали з найбільшим зацікавленням спостереження п. Данильченка з його подорожі до Мексика. І не один з нас застановлявся над тими цінними увагами, які подав п. Данильченко в справі української кольонізації.

Я маю відомости з краю. І знаю, що наші люди вїхали би в світ, куди би попало, навіть у глиб. Африки, бо кажуть, що ніде вже гірше не може бути як в Польщі. Коли в Бережанщині хтось пустив вістку, що „грабя" з Поморян пошукує побережників до своїх лісів в Африці, то тисячі людей зголосилися на службу. Дідич мусів аж сторожу ставити, щоби не допускала людей до палати, бо стільки наїжджало охочих до поїздки в африканські пущі.

А на Великій Україні також біда. Московський уряд виселює наш нарід на Сибір, але це не помагає, бо на місце виселених приходять Москалі.

В Галичині земля ще далі у великій скількости в руках дідичів. Селяни наші душаться на клаптику землі. А навіть хто має дещо більше землі, то й так в теперішних часах не годен з неї вижити.

А які ліпше тим оглядом відносини в Польщі, пізнати з того, що польський знавець земельних справ, професор Заленцкий, обчислив, що з Польщі може виїхати без шкоди для краю коло 6 міліонів людей.

Все те треба мати нам, Українцям, на увазі. І добре, що маємо для таких справ Українське Товариство опіки над імігрантами, бо коли мене ошукували ріжні аґенти, то завдяки йому мені вдалося дістатись до Злучених Держав. Я вірю, що коли це товариство займеться тим, що порушив п. Данильченко, то ми доконаємо великого діла. Знаю, що в краю наші люди не мають тепер грошей на виїзд і перші видатки, получені з кольонізацією нових земель. Але многі з них мають родину в Америці, яка би їм допомогла, коли би вже була певність, що є якась земля, добра під українську кольонізацію та є дозвіл на таку кольонізацію.

Справа та є дуже важна й наші передові люди та наші орґанізації не повинні спускати її з ока.

І. Ворона.
Провіденс, Р. Ай.

ПІД РОЗВАГУ ДОМОВЛАСНИКАМ.

Невжеж нам, домовласникам, так добре живеться, що ніхто з нас не забирає голосу в справі безробітних, хоч декотрі з нас не працюють і по рокови? Адже на нас, безробітних, накладають чимраз більші й більші податки.

Цього року кажуть нам платити за воду два рази більше як у минулому році. Все пішло вділ, рент спав, а ціну за воду, котру завжди одну й ту саму демо, піднесли нам вгору. З цього виходило би, що домовласники мають якісь великі доходи з хати і безробіття не відчувають. А які великі зиски маємо з хат ми, робітники, то найкраще свідчить це, що нема і одного дня, щоб банк не забрав робітникови хати за те, що не в силі сплачувати морґеджу через безробіття. Нещасний бідак працював нераз і кілька десяток літ, недоїдав, на всім кривдив себе й свою родину, а старався заощадити кілька центів, щоби мати на старість дах над головою, а тепер прийшов такий час, що все те треба стратити.

Сліджу в часописах за тим, чи забере хто голос у цій справі та чи стане хто в нашій обороні. Та покищо ніхто в цій справі не забрав голосу. А чейже ми повинні зорганізуватися і запротестувати не лише проти підвишки тягарів, але домагатися знижки. Даю цих пару слів домовласникам під розвагу і прошу інтересованих забрати голос у справі зорганізованої самооборони рсбітників-домовласників.

Яким Ощипок,
Клівленд, О.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українські дівчата при активній праці.

Civic and political activities of Ukrainian girls.

The Ukrainian Civic Center of New York City and its vicinities have been busy during the past few months with a round of meetings and social events, and there is a large number of these scheduled for the coming year.

Our activites interested some young ladies and inquiries have been coming in for more information concerning our little center. We therefore would like to extend a message to those who have not been in a position to come in contact with us and our purposes. The Ukrainian Civic Center is an organization for younger girls of Ukrainian extraction; we are affiliated with the New York City Civic Center; this organization of young girls is interested in furthering Civic work among young women of political and cultural interest. Our center has on its program a few more points that we hope to carry out besides the keeping in touch with our American movements; and these fields of endeavor are as follows:

Our main purpose is to get together young women of Ukrainian parentage and acquaint them with the fact that they are of Ukrainian descent, bring out the lovely aspects of Ukrainian people, teach them to love one another, and learn to work in team fashion. Team work will develop and produce leaders who will undertake and continue on a larger and more systemized scale the work the present generation is doing.

In social work, we intend to further friendship.

In the Educational and Economical field, to give and prepare lectures for members and guests both in Ukrainian and English by our members or others.

In Civic and Political affairs, to keep in touch with local and national government. In furthering Ukrainian national problems among other nationalities, having our representatives make connections and present Ukraine, and everything about the Ukrainian people.

In relation to Ukrainian organization, assist the senior group in accordance with resolutions adopted.

Notable among the larger affairs to be held of the numbers scheduled for the coming year will be a discussion meeting of the New York Civic Center on **Wednesday, at 8 P. M., January 27, 1932, at 15th Assembly District, 122 East 83rd Street, New York City.** The admission is free and informal. The speakers will be Mr. George H. Sibley: Young Republicans must generate their own Power and Mr. Edward Corsi: Immigration of today. You are invited to join us, and add to the interest of the occasion.

One of our future festivities will be an **Annual Dinner-Dance at the Hotel Commodore on April 15th where we will have a Ukrainian entertainment program.**

Watch for our future announcements and please communicate with our member who will gladly give you more information concerning our activities.

This is a call to every Ukrainian girl to sit down and write for more information about the Ukrainian Civic Center to

Miss Katherine E. Schutock,
3563 — 90th Street,
Jackson Heights,
Long Island, N. Y.

K. E. Schutock.

ПАМЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ „ОБЄДНАННЯ".
„OBYEDNANYE,"
P. O. Box 122, Hudson Terminal, NEW YORK, N. Y.

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В АМЕРИЦІ

НАРАДИ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В СПРАВІ

УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ В АМЕРИЦІ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

в годині 3-тій пополудни

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Просимо всі Товариства Ню Йорку і околиці, Ню Джерзи і Філаделфії вислати своїх делеґатов на сі наради. На конґрес запрошено з Галичини Посолку **МІЛЄНУ РУДНИЦЬКУ.** Всі членкині Союзу Українок Америки в Ню Йорку повинні конче прибути. 21,3

ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

Катерина Шутак, секретарка.

УВАГА! ВЖЕ ПОЯВИВСЯ В ПРОДАЖУ УВАГА!

ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ В НЮ ЙОРКУ

Виданий з нагоди 10-тих роковин існування цього товариства.

Цей **АЛЬМАНАХ** повинен найтись в кожній українській хаті в Америці, а особливо в руках кожної української жінки. В ньому на близько 200 сторінках зібрані коротко всі найважніші відомости про те, як українське жіноцтво працює тут в Америці і по всій Україні. **В Альманаху** є звіти з діяльности кільканацяти жіночих товариств в Америці, огляд культурної праці українських жінок тут і за морем, є спомини з переживань жінок під польською окупацією, вибір творів найвизначніших українських письменниць і багато інших інтересних статей. **Прикрашує Альманах поверх 50** (пятьдесять) **ілюстрацій і знимок!** З Альманаху кожна іміґрантка усвідомить собі ту вагу і значіння, яке жіноцтво має для українського народу. — Ціна одного примірника $1.50. При більших замовленнях значний опуст. Замовлення посилати на адресу: 5—

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N, c/o S. Kowbasniuk,
277 EAST 10th ST., NEW YORK, N. Y.

ЛИСТ З КРАЮ.

Завадів, 4 січня 1932 р.

Христос раждается!

Дорога сестро! Я отримав від тебе листа, за котрий сердечно дякую. Мало до тебе лиска скрута, що нема чим листа оплатити. Тут у Польщі тепер усі без роботи. Наше все селянське так потаніло, що годі продавати щось собі на страту, а міське стало все таке дороге, що нічого не докупишся. У нас тепер така велика біда стала, що не можу описати. Корова, що тому два роки коштувала 700 злотих, тепер коштує 140 злотих. Та безрога, що тоді коштувала 400 злотих, тепер коштує 80 зл., а чоботи, що тоді коштували 70 злотих, тепер коштують 55 злотих Інший крам ще дорожчий став. Податки такі, що годі їх сплачувати, а люди всі перейшли на дідів. Екзекутори один за другим усе стягають з людей і відбирають усе для польської держави, що лише людина заробить.

Тепер податки у нас далеко гірші, ніж були вони за часів Австрії, коли був ґрунтовий податок, та й усе. Тепер за Польщі треба платити податок ґрунтовий, дороговий, маєтковий, данину, оборотовий, доходовий, асекураційний примусовий і т. д.

Наше село в осени дуже сильно потерпіло. Польська поліція та жандармерія арештували українських людей і дуже їх били, хоч по закону не вільно бити. Бють так, що потім не можна пізнати по людині. Побитий в суді каже, що його поліція била, а поліція заперечує і їй суд вірить, а не побитому.

Арештували Теодосія Охримовича, сина нашого священика. Поставили його перед наглий суд за те, що він нібито пограбував 800 злотих на користь УВО. Але всі свідки присягли, що бачили його в місті, а тому передали його справу з наглого суду до суду звичайного. Кажуть, що розправа буде в лютому, а він уже сидить три місяці. Польська поліція дуже грає „політики" й арештує тих Українців, що в читальні читають, представлення ставлять, або взагалі якусь народню роботу роблять.

Другим разом в нашому селі було пять жандармів. Вони водили по селу нашу молодь і били її на постерунку за те, що вони поставили березовий хрест коло своєї церкви на українській могилі. На вільно в нас навіть хрестів ставити нам на своїй землі, на стрілецькі могили. Перед світом Ляхи кажуть, що нам усе дають, а на ділі все забороняють і з посад наших людей виганяють.

На нашого Михайла в 7-мій годині вечера хтось стрілив з револьвера у вікно й вбив Витрикуша Івана, сина Василя. Куля перейшла крізь щоку. Кажуть, що вбито його за те, що він був провокатором і зраджував українських людей. Тоді приїхали автом жандарми та поліційні аґенти. Зробили канцелярію в О. Мецляра. Туди почали людей водити та бити. Було щось страшне. Питалися кождого, яка твоя нація. Коли, хто казав, що Українець, то тут жандарми й аґенти били та кричали: „К..ва ці мацьі, гдзє ту маш Українє?!" Після цих слів били, скільки лише хотіли, так, що кров ішла в людей з носа, очей і вух. У декого потріскали в ухах болонки й люди поглухли. Били переважно молодь.

Кого в селі вечером здибали на вулиці, то тягнули до арештів і там били в страшний спосіб. Виїжджаючи з села забрали зі собою в авто: Корінця Івана, студента 7 кляси; Корінця Дмитра, сина Василя; Барана Миколу, сина Михайла; Лесишина Миколу, сина Юрка й Рудого Михася. Забрали їх до поліційної стації в Стрию. Там розбирали їх до нага й знову били в страшний спосіб. З тих побоїв признався до вини невинний Михась Рудий, 18-літний юнак. Суд доразовий мав судити й засудив його на кару смерти. Добровольно зголосилися свідки в його користь: Дмитро Лешко, син Василя, літ 25; Мазур Юрко, 28 літ; другий Мазур Юрко, 26 літ; Микитишин Захарій, 16 літ. Вони під присягою доказали, що коли Витрикуш вийшов з салі читальні до дому на вечеру, то тоді Рудий Михась не виходив з читальні. Та суд не повірив тому, що свідки говорили під присягою, а судив так, як поліція показувала. Невинний Рудий казав, що признався до того, чого не зробив, лише тому, що поліція дуже тяжко била його. Суд засудив Михася Рудого на кару смерти, а тому, що він ще молодий, то кару смерти замінили на вічну тюрму.

Потім прокуратор наказав арештувати свідків. 20 жандармів кинулися на безборонних людей і позаковували їх у ланцюхи. Повели арештованих до поліційної стації через місто як останніх злодіїв. Там їх били й казали говорити, що вони неправду свідчили на суді. Свідки не хотіли так говорити, як поліція їм казала, а тому їх віддали до судової вязниці, де також тяжко їх били. Сам слідчий суддя також намовляв їх признатися до того, що вони говорили в суді неправду, бо будуть сидіти у вязниці хоч і 6 місяців. Вони кажуть йому, що говорили правду й тепер кажуть правду, що суддя має бути справедливий. Суддя слідчий закидав свідкам, що вони сфальшували присягу з намови УВО. Отак свідки просидили по три тижні, поки їх випустили на волю.

Тепер ще сидять невинні: Іван Корінець, Дмитро Корінець, Микола Баран, Михайло Лесишин. Їх ані не переслухують ані не випускають. Отак і страждає та мучиться по вязницях наша молодь. Поліція ходить по селах та посилає своїх аґентів, щоб вишукували зізнання проти арештованих. Отак Польща розгосподарилася на наших землях.

Наша кооператива мала трафіку, та тепер Польща забрала й віддала її Жидови. Тоді люди присягли не курити зовсім. Поліція знову почала арештувати людей і на поліції примушувати курити, а коли хто відмовлявся, то того били в нечуваний спосіб. Мене також били на поліції й казали: „Вашу Україну шляк трафить. Ми вам покажемо, як посилати на нас петиції до Женеви!" й т. д.

Оттаке діється на наших землях.

Твій...

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

FOREIGN NEWS REVIEW.

By W. K. Kelsey.

UKRAINIA.

It is reported from Warsaw that the governor of the province of Lvov, who was responsible for the punitive expedition of 1930 against the Ukrainians, has been removed, and a vice-governor appointed who is half Ukrainian.

Three Ukrainian high schools, closed for more than a year, have been reopened. But a project for home rule in East Galicia, where the population is largely Ukrainian, has been rejected by the Polish government.

The legalization of Ukrainian sport clubs is promised, if they will pledge themselves not to take part in political activities.

(**The Detroit News,** January 23, 1932)

— Мій любий, затям собі, що на чемности ще ніхто не стратив.

— Так? Попробуй лише підписати чемностевий вексель!

ВИКАЗ ЗБІРКИ

на фонди:

1. ФОНД СТИПЕНДІЙНИЙ ІМ. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО

2. ПАМЯТНИК НА ГРІБ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО

за липень—грудень 1931.

Наеґара Фолс, Н. Й. Члени від. 351 У. Н. Союза зложили: Микола Боднар, Іван Борак, Михайло Кісіль, Іван Козар, Михайо Гупайло, Стефан Тимчак по $1; Данило Кісіль, Тимко Удиш, Іван Галькович по 50 ц.; Іван Стецяк 20 ц. — Разом — $7.70

Елізабет, Н. Дж. Марія Ядловська зложила — 5.00

Процент за шість місяців — 94,92

Разом **$107.62**

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЖЕРТВ

ІМЯ І НАЗВИСКО	РАЗОМ	На Фонд Стипендійний	На Памятник
Відділ 351 У. Н. Союза	$ 7.70	$ 6.00	$ 1.70
М. Ядловська	5.00		5.00
Процент	94.92	69.62	25.30
Разом	$ 107.62	$ 75.62	$ 32.00
Попередно оголошено	2,635.60	2,084.60	551.00
Разом	$2,743.22	$2,160.22	$583.00
Вислано на памятник	583.00		583.00
З кінцем грудня 1931 остає	$2,160.22	$2,160.22	

М. Мурашко, голов. предс.

В. Левчик, голов. касієр. **Р. Слободян,** гол. фін. секретар.

УВАГА: При надсиланню дальших збірок проситься виразно подавати, яку суму призначується на кожний фонд осібно. Чеки і „моней-ордери" треба виписувати на UKRAINIAN NAT'L ASS'N, і адресувати: P. O. BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за липень—грудень 1931.

Шікаго, Ілл. Члени Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союза, зложили: Теодор Гук, Мирослав Гук, Тарас Шпікула, Василь Музика, Іван Марущак і Наталія Угриновська по $1. — Разом — $ 6.00

Джерзи Сиві, Н. Дж. Ілько Козак, член 25 відділу У. Н. Союза, зложив — 1.00

Процент з банку — 494.34

Разом **$501.34**

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем червня 1931 осталося	$49,586.71
Прихід за липень—грудень 1931	501.34
Готівка з кінцем грудня 1931 остається	$50,088.05

М. Мурашко голов. предс.

В. Левчик, гол. касієр. **Р. Слободян,** гол. фін. секр.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

святкуватиме

13-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ОДНУ СОБОРНУ НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 8-мій ввечір. — Вступ 75 і 50 центів.

ПРОГРАМА СВЯТА: Святочну промову виголосить **ред. ОМЕЛЯН РЕВЮК.**

Сольо — п-на Р. Яремівна. Скрипкове сольо — п-на Любка Каськів. Віолінчеля — п. М. Вдовяк. Хор „Бандурист" під управою п. Ю. Кириченка. Пяно акомпаніямент — п-на ОЛЬГА ТКАЧУК. 21,3

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Отсим подаємо до відома всего українського загалу Филаделфії і околиці, що

ВИКЛАД Б. ПОСЛА БРИТІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ Р. СМИТА на тему:

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, ЛІҐА НАЦІЙ ТА МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В ГАЛІ ГОРОЖАН, 847 Н. ФРЕНКЛІН СТ., ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Початок в годині 5-тій пополудни.

Посол Р. Смит знаний українському загалови як оден з 60 британських послів, котрі підписали окремий знаний меморіял до Ліґи Націй в справі польських знущань над українським населенням та як секретар британської групи Міжпарляментарної Юнії та парляментарний секретар б. міністра заграничних справ Великої Британії робив всі заходи, щоби облегчити долю нашого народу. Тепер посол Смит обїжджає Злучені Держави з рамени Інституту Міжнародного Виховання.

Хайже не буде ні одного Українця і Українки, котрі в день 31 січня не прибули на привіт посла Смита. Докажім, що в боротьбі за волю наш нарід зєднаний та національно свідомий. 21,3

Злучені А. У. Організації м. Філаделфії.

The LECTURE of Mr. RENNIE SMITH L., member of British Parliament,

entitled

GREAT BRITAIN, LEAGUE OF NATIONS AND FUTURE OF UKRAINE

will be held

SUNDAY, JANUARY 31st, 1932, AT 5 P. M.

AT UKRAINIAN HALL, 849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Mr. Smith, British Journalist and Statesman, is widely known to the Ukrainian community as one of the signers of the Petition to the League of Nations on behalf of the oppressed Ukrainians in Poland, and is Secretary of the British group of Interparliamentary Union and Parliamentary Secretary to the former Secretary of Foreign Affairs of Great Britain made all efforts to alleviate the sufferings of Ukrainians under Polish rule.

January 31st, the American Ukrainian Community of Philadelphia will extend cordial reception to Mr. Rennie Smith and your presence at the meeting is necessary. 21,3

United American Ukrainian Organizations of Philadelphia.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(39)

РОЗДІЛ ПЯТИЙ.

Недуги, спричинені „скрутня-ми" або т. зв. спірохетами.

В цім розділі опишемо кілька недуг, що їх викликують у людськім організмі малесенькі тваринки або т. зв. „скрутні" — по вченому „спірохети" (spirochaetes). До таких недуг належить у першій мірі:

І. Тиф наворотний. (Relapsing Fever).

Це гостра горячкова недуга, подібна до звичайного тифу, спричинена якраз скрутнями, які загніждюються в крови чоловіка; а ріжниться вона від звичайного тифу головно тим, що нападає чоловіка кількома наворотами і тому називається „тиф наворотний". Ця недуга відома всюди в світі. В Европі називають її також „голодовим тифом" або „семидиевною горячкою". Вона дуже поширена головно в Індії, а також в Африці.

Розсадниками тифу наворотного є воші, і то не через укушення, але через їх яечка і мертві тіла вошей. Коли такі яечка або сухе роздушене тіло воші зіткнуться з якоюнебудь ранкою або подрапанням шкіри чоловіка, то такий чоловік попадає в наворотний тиф, бо скрутні недуги входять в його кров і там скоро розмножуються, викликуючи недугу. „Скрутні" цеї недуги відкрив Обермаєр в р. 1873.

Прояви недуги. Кілька днів по зараженню чоловік відчуває тільки легке ослаблення, але потому нараз попадає в дрощі, біль голови, поти, сильні болі в костях. Горячка підноситься відразу на 103° до 104° Фаренгайта; живчик вдаряє дуже скоро, 110 до 180 разів на мінуту, селезінка і печінка роздуваються; недужий попадає в легку жовтачку і дістає запір або розвільнення, звичайно кашляє; часом попадає в запалення легенів.

Між пятим і семим днем недуги наступає перелом або т. зв. кріза. Горячка скоро спадає і недужий заливається потами. Цей період триває рівнож пять до сім днів, але якраз тоді слабосильні люди можуть не видержати недуги і вмерти. У інших людей наворотний тиф знову повертає так як за першим разом, але прояви його є вже слабші. Діється це десь по двох тижнях недуги. І та сама недуга то захоплює недужого, то знову попускає три, чотири, а навіть пять разів. Виздоровлення є дуже повільне з причини ослаблення організму.

Часом наворотний тиф прибирає дуже гострий характер. В горячці недужий тратить память, маячіє, а часом — але це дуже рідко — може попасти в запалення мозку, конвульсії або параліж. Загалом на наворотний тиф вмирає всього 2 на 100 недужих, очевидно, коли лікуються; а коли собі недугу легковажать, то й 20 або 30 на сто хорих мусять прощатися з життям.

Лікування наворотного тифу треба конечно поручити досвідченому лікареви, бо тільки такий лікар може по провіренню крови хорого в лябораторії розпізнати цю спеціяльну недугу. На цю недугу найліпшим лікарством, що вбирає хоробливі скрутні, є т. зв. сальварсан, котрий запускається в жили недужого, подібно як при сифілісі. Тоді недужий вже на протягу кількох годин тратить горячку і скоро приходить до здоровля; а коли недуга знову його захопить, то вона вже зовсім не небезпечна і другий застрик сальварсану вбиває її цілком. Зрештою, коли недуги не лікується сальварсаном, то треба її лікувати так, як кожду іншу горячку, холодними окладами, купілями і т. п. На болі костей заживати морфій, а передусім дбати про скріплення серця, особливо тоді, коли недужий є старою або хоровитою особою.

Щоб охоронитися від наворотного тифу, треба дбати про чистоту та нищити всяке плюгавство, особливо воші. Дбати треба про чисте одіння, про чисте мешкання і т. п., щоб воші не множилися та не розносили зарази.

Африканська горячка. (African tick fever).

Згадаємо ще про цю недугу. Вона повстає через уколення своєрідною мухою, що називається „тік". Своїми проявами ця недуга дуже подібна до наворотного тифу, але періоди горячки є коротші і тревають усього два до три дні. Чоловік дуже рідко коли вмирає зприводу цеї недуги.

II. Епідемічна жовтачка. (Epidemic jaundice).

Є всілякі роди жовтачки або жовтаниці. Звичайна жовтачка (т. зв. „іктерус"), що характеризується жовтою краскою або радше жовтим забарвленням шкіри недужого, темнавою мочю і ясно глинистим калом, не є властиво недугою, тільки звичайно часовим затканням жовчевого проводу з печінки до кишок; тоді жовч, замісць мішатися з калом в кишках чоловіка, переходить в кров його і чоловік — кажеться — має жовтачку. Про цей рід недомагання організму скажемо деще пізніше. А тут опишемо коротко заразливий рід жовтачки, або т. зв. епідемічну жовтачку, що її спричинюють малесенькі паразити або скрутні (пірохети), а яка проявляється місцевими епідеміями, горячкою, жовтачкою, роздуттям печінки, внутрішніми кровотоками і т. п.

Прояви недуги.

Епідемічна жовтачка захоплює чоловіка нагло дрощами, болем голови, великим обезсиленням та болями в мязах (мускулах). Горячка підноситься до 103° або 105° Фаренгайта; живчик прискорений, звичайно 100 на мінуту; брак апетиту; запір, а часом розвільнення; ригання; обложений язик. Четвертого або пятого дня недуги виступає жовтака, що змагається звичайно до 9-го дня. Часом — але рідко — кров пускається з легенів, з жолудка, з відходової кишки або з носа. Печінка роздувається, а в мочі слідно жовч і білок цілих три або чотири тижні.

Цілий той гострий період недуги триває 10 до 14 днів, по чім прояви її звільна уступають; але часом в третім тижні горячка знову підноситься до 103° Фаренгайта і триває дальших 10 днів та аж потім чоловік приходить до здоровля. Найтяжчі випадки такої жовтачки тревають три до чотири тижні. Хоробливі скрутні або спірохети жовтачки знаходяться в часі недуги в крови чоловіка і в його мочі.

Епідемічна жовтачка дуже рідко коли спричинює смерть чоловіка; в таких випадках недужий гине від судорогів (конвульсій).

Лікування. На цю недугу нема спеціяльного лікарства, та навіть сальварсан не помагає. Тому лікування відбувається тільки відповідно до проявів, головно через прочищування жолудка, кишок і т. п.

100 ТАНЦЮРИСТІВ! **УВАГА! АКРОН І ОКОЛИЦЯ!** 100 ТАНЦЮРИСТІВ!

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 29-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

ВІДБУДЕТЬСЯ В АКРОН, ОГАЙО

ВЕЛИКИЙ ВИСТУП

УКРАЇНСЬКИХ ТАНКІВ

В САЛИ Y. M. C. A. AUDITORIUM,

146 SOUTH HIGH STREET, AKRON, OHIO.

на якім артист ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО виступить зі своїми танцюристами і співаками з Клівленду. — ПОЧАТОК в годині 8-мій ввечір. 21-2

САМ артист АВРАМЕНКО виступить в ролі ҐОНТИ

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ, П. СОТНЯ В ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ. відбудеться

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

ВИКЛАД

ПРО РІДНИЙ КРАЙ

який виголосить редактор „Свободи" ОМЕЛЯН РЕВЮК

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

54 VAN WINCLE AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

Початок в годині 7.30 вечером. — Вступ вільний.

Просимо всіх Січовиків і Січовичок, як також шановних громадян в Джерзи Сіті і околиці прийти численно на цей виклад, де довідаєтеся, як під теперішню пору наш нарід працює, як терпить і бореться за свої права на рідній землі із ляцьким окупантом.

21, 23 Управа Чорноморської Січи.

НОВА УКРАЇНСЬКА ЧИТАНКА

ВЖЕ ПРИЙШЛА З КРАЮ

ЧЕТВЕРТА ЧИТАНКА

ВИДАННЯ П. МАТВІЙЧУКА.

Зміст: І. Школа, розум, знання. II. В родині. III. Серед дітей. IV. Праця. V. Веселі річи і смішні. VI. З життя звірят і птахів. VII. Байки. VIII. Серед природи (про ліс). IX. З історії винаходів. X. За Україну. XI. Тарас Шевченко. XII. Оповідання з історії України (княжі часи).

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

ЗАМОВЛЕННЯ І ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Як задержати свою роботу!

Удержуйте тіло в силі і здоровлю.
Будьте точні.
Будьте вильні.
Будьте льояльні.
Думайте про свою роботу.

Торговельний Пейн-Експелер* Знак

Запатентований у правительстві Злучених Держав.

Вживається шумально до розпространня натяжних мязів — до усунення болю із ревматичних бульвів — до обертання раннього простуди. ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР, уживай властно, заощадив недільну його роботу.

35 ц. і 70 ц. Продається всюди.

*Правдивий з торговельним знаком ЯКІР.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Допомога Рідному Краєви.

У нашій громаді існує Український Запомоговий Комітет, що складається з десятьох осіб, по двох представників з кождої організації. Комітет спільно з цілою громадою час від часу старається помогти Рідному Краєви.

Комітет мав у своїм посіданню $33.81; жертва від парохії $3.63; зі збірки у церкві дня 4 листопада, до котрої поклика о. М. Кольтицький, $4.15; дня 7. листопада на представленню о. М. Кольтицький попросив гостей, щоб зложили жертву на Рідний Край.

Жертвували: по $1: І. Солодва, М. Запаржоний і М. Паращак; по 50 ц.: А. Цапко, М. Горон, М. Бобеляк, а решта дрібними. Разом $9.30. Дня 22. листопада на річнім мітінгу Комітету председатель І. Малицький попросив присутніх зложити жертву для Рідного Краю. Жертвували по $1: М. Мушастий, М. Брус, С. Шкільний, М. Заблоцький, А. Коник, Т. Марак, І. Мадицький, М. Паарщак. Решта дрібними. Разом зібрано $9.55. Збірка на представленню дня 12. грудня, до котрої покликав знову о. М. Кольтицький, принесла $8.20. Жертвували: О. Запаржоний $1; Д. Вересюк 50 ц.; решта дрібними датками. Дня 25. грудня Комітет зійшовся на нараді. Всі з Комітету однодушно ухвалили перевести коляду на Рідний Край.

На цих зборах зложили на край: Д. Підгайний $1; по 50 ц.: Грегораш, А. Цапко; Т. Данилюк 25 ц. Разом $2.25.

Комітет ухвалив вислати до краю через Обєднання $65 з таким призначенням: $25 на боєву акцію; $20 на Рідну Школу; $20 на інвалідів. Остається в касієра Комітету, Т. Данилюка $5.89.

Український Запомоговий Комітет у Бетлегем, Па.

—o—

МОНТ КАРМЕЛ, ПА.

На Рідну Школу.

З нагоди ювилейного свята, яке відбулося 10. січня 1932 в Шамокин, Па., зложила українська громада з Монт Кармел, Па., $20. На цю ціль дали: з діточого представлення $5, С. Грабар (дякоучитель) $5; В. Грибович $1.75; А. Гарадиш $1.25; по 50 ц.: С. Сенькович, Г. Дзвінка; по 50 ц.: І. Воргач, С. Воргач, В. Карляк, І. Зебяк, Ю. Суханич, І. Коранчак, А. Гараксим, Ю. Мазур; по 25 ц.: І. Сенейко, П. Мігок. — Разом $20. — Гроші пересладо до Обєднання.

LEHIGH VALLEY SERVICE

Нові багато знижені ціни

$2.50 ЗВОРОТНИЙ ТІКЕТ ПРОГУЛЬКА ДО WEATHERLY HAZLETON

В СУБОТУ, 5. БЕРЕЗНЯ

Звичайні потяги відїзджають з Пенсильванської стації, 33-а улиця і 7-а евеню, в годині 4:35 і 6:30 пополудні. Поворот в неділю ввечір.

Тікети до набуття Exchange Place або Journal Square. Телефонуйте до інформаційного бюра: Montgomery 5-7000

LEHIGH VALLEY RAILROAD

The Route of the Black Diamond

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ чесної вдови до заряду дому на фармі. Голоситися:

Andrew Tyrpak, 52 Prospect Ave., Bayonne, N. J.

ПОТРІБНО ПОМІЧНИКА ДО ГРОСЕРНІ,

молодого хлопця. Мусить мати досвідчення. Голоситися до: 21

П. СТАСЮКА, 124 FIRST AVE., NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

ПОТРЕБУЄ щоденно 20 до 30 дівчат до домашньої праці, як рівнож вейтерок до ресторацій.

Прошу голоситися на слідуючу адресу:

TOMPKINS SQUARE AGENCY, 3 St Mark's Place, NEW YORK CITY.

На 8-мій ул. між 2-гою і 3-тою Евеню.

Д-Р ЮРІЯ АНРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХИРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ШИФКАРТИ

ДО і з КРАЮ

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

Виробляємо до подорожі всі потрібні документи.

ДАРМО

ПАШПОРТИ І ВІЗА (польські)

Виробляємо контракти, повновласти і другі краєві документи.

Виходимо скоро дні приїзду до Америки і назви кораблів.

Посилаємо ДОЛЯРИ до краю безпечно і дешево.

Асекуруємо на життя, від вогню, крадіжи і т. д. в найбільших компаніях.

Найбільше і Найстарше БЮРО ПОДОРОЖИ

E. S. WITKOVSKY

130 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Ріг Ave. A. Коло Парку.

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(49)

Вепер був страшенно вражений тим, що він не знайшов у наметі Лейді Грейсток. Розглядаючи намет, він побачив, що його задне полотнище прорізане. Не було сумніву, що Лейді Грейсток утікла з намету, а може вже й з табору, пустившись у вир страховинних джунглів. Вепер давно мріяв як то він переконає її, що її чоловік уже загинув. Потім почне ратувати її з рук Араба і нарешті сам добється того, що вона полюбить його.

—o—

Тепер наступив кінець цим мріям. Та не було часу довго роздумувати. Вепер добре знав Ахмета Зека й памятав, що ось у цю саме ніч Зек бачив дорогоцінности Вепера. Треба було скорше самому Веперови тікати в джунглі, щоб уратувати своє життя. Скоро він вибрався за паркан, незамічений охороною чорних, і пустився в гущавину джунглів. Кілька миль на боці від його дороги на високому дереві притаїлася Лейді Грейсток, ратуючися від львів.

—o—

Їй пощастило легше втекти з табору Арабів, ніж вона сподівалася. Вепер у ночі почув тупотіння коня. Скоро він побачив крізь гущавину джунглів, як при світлі повного місяця пробирався його слідами верхівець Араб з табору Зека. Зустріч з ним не була приємною для Вепера, а тому він поспішив заховатися в кущі, затираючи свої сліди. Вепер бачив, як Араб спинив свого коня й почав шукати слідів Вепера.

—o—

Вепер ліг на землю в гущавині і притаївся. Звернувши всю свою увагу на Араба, він не бачив, що недалеко від нього притаївся другий його ворог. Лев з блискучими огненними очима вдивлявся у Вепера, готуючися напасти на нього. Та на його щастя лев звернув свою увагу на верхівця. Лев вийшов з кущів і загородив дорогу Арабови, приготовившись до нападу. Араб спинився, а від несподіванки не знав, що робити.

—o—

„ТЕПЕР Я МАЮ СИЛЬНІ, ЗДОРОВІ НЕРВИ"

„Мої нерви були ослаблені і спричиняли мені долегливости" — пише п. Й. Дубенський, форт Ворт, Тексас. — „Я лікувався через чотири роки і се нічого не помогло поки я не взяв Нуга-Тон. Тепер я маю сильні, здорові нерви і вони мені вже більше не докучають. Я маю добрий апетит. Я сплю твердо і єсьм повний енергії. Кождий повинен брати Нуга-Тон".

Через 45 літ Нуга-Тон був найліпшим приятелем слабих і недужих людей. Він скоро усуває біль і долегливости, дає вам кохре здоровля та робить вас сильними й енергічними. Купіть Нуга-Тон. Вепер. Його продають аптикарі. Якщо аптикар не має його, скажіть йому, щоби замовив трохи від свого гуртового складу. Домагайтеся Нуга-Тона. Жадна інша медицина не може бути така добра.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY

129 E. 7th STREET

Рада.

— Якщо хочеш женитися, то я дам тобі добру раду.

— Яку?

— Зовсім не женися.